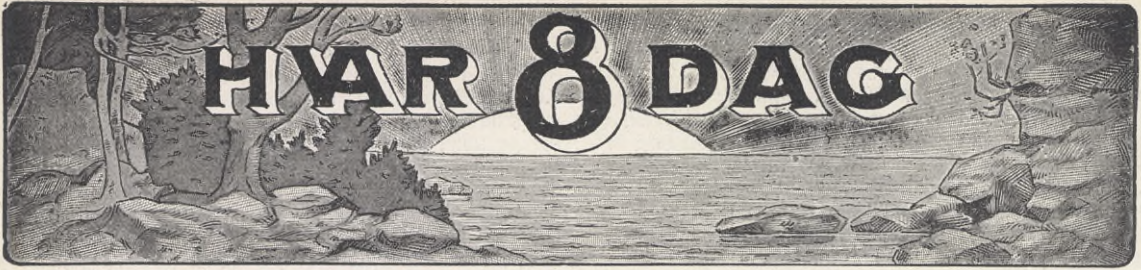

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

DEN 29 JULI 1906.

N^Ö 44

OBS. Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Vilhelm Dyrssen. — Prinsessan Margareta i Göteborg. — Fosterländiska fästen i Svalöf. — Warschau-dagen å Malma hed. — Elsa Borg. — Frescomålningarne i det nya riksbankshuset. — Fartygsbrand i Göteborgs hamn. — Isländska alltingsmän i Köpenhamn. — Är Dreyfus-affären slut? — Dreyfus' återupprättelse. — Island. — Afliden diplomat. — Veckans porträttgalleri. — Brokigt utomlandsnytt.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906

Foto. Wiklund, Sthlm.

VILHELM DYRSSEN.
Sjöminister

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfersparre Sthlm.—Gbg.

VILHELM DYRSSSEN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Namnet Dyrssen hade knappast hunnit blifva enrolleradt i den svenska flottans annaler förrän det gjorde sig inom fackmannakretsar bemärkt. Deras bärare voro tre, Gerhard Dyrssen, en tid ledare af vårt sjöförsvars angelägenheter och nu landshöfding i Karlstad, samt tvillingbröderna Gustaf och Vilhelm Dyrssen. De hade knappast fått sina löjtnantsepoleter förrän uppmärksamheten fästades vid de hurtige, för sitt sjömannakall intresserade och liksom skapade fränderna. I närvarande stund hvilade förhoppningarna närmast vid innehafvaren af sjöförsvarets portfölj, amiral Vilhelm Dyrssen, vår yngste konteramiral.

Släkten Dyrssens förfäder ha sedan urminnes tider varit jordägare i Ditmarschen, där den äldste kände stamfadern Johan Dyrssen ägde gården Büsnen. År 1840 öfverflyttade emellertid en af släktens medlemmar Peder Dyrssen till Sverige och förvärfvade sig Fennislunda samt del i Klagstorp i Västergötland. Därmed har familjen blifvit svensk.

Och svensk till tänkesätt.

Jag minnes en gång, då jag vistades ombord på flottans kusteskader under de stora krigsskedena och denna under amiral v. Otters högsta befäl samt med amiral Palander som chef för den anfallande "röda" styrkan hade gått till storms mot Oscar-Fredriksborgs fästningsvärn för att simulera en forceringsattack. Det gällde efter det tillbakaslagna anfallet att i den genom krutroken osiktbara luften — man använde då ej rökfritt krut — vända åter genom smala gatt och tränga sund med uppdrifven fart. Fartygsbefälhafvarne tvekade — hvem gick i teten med sitt fartyg? — Jo, en Dyrssen!

Vi så långre fram i tiden. Den röda och den blå styrkan skulle sammandrabba i Stockholms skärgård och operationsuppgifterna voro gifna. ehuru eskaderbefälhafvarne hade full handlingsfrihet hvad dispositioner, strategi och taktik tillhör. Det var en tvekamp mellan bröderna Dyrssen. Den ena styrkan fördes af Gustaf och den andra af Vilhelm Dyrssen. Enligt samstämmiga uppgifter lyckades den senare så eftertryckligt korsa broderns för öfrigt väl genomtänkta och skickligt utförda planer, att han stod som herre på valplatsen. En sådan kapacitet måste det svenska sjövapnet särskildt taga vara på.

Den omedelbara följden blef att inom flottans vapen upprättades en fullkomligt ny funktion "inspektören af flottans öfningar till sjös" — en befattning, med hvars maktpåliggande kraf knappast någon annan än den för vårt periferiska försvar närmast intresserade gjort sig fullt förtrogen. Dess innehafvare skall nämligen kunna karakteriseras såsom den svenska flottans mest framstående strateg och skickligaste taktiker. Den förste, som fick bekläda denna ansvarsfulla post, blef Vilhelm Dyrssen, som samtidigt befordrades till den grad, som motsvarade hans kall. Inom flottan rådde väl knappast mer än en mening om att han också var därtill bäst skickad. Ett orubbligt lugn, strategens förnämsta egenskap, ett beräknande föruseende, taktikens kännemärke, respekt öfver hela linien bland officerare som manskap — se där de nödiga kvalifikationerna för högste befälhafvaren öfver den svenska flottan i stridslinie. Ty det är "inspektören öfver flottans öfningar till sjös" som vid krigsutbrott skall leda flottans operationer, han benämnes därför också inom vapnet "kustamiralen".

Tidigare än hvad inspektören-kustamiralen kanske själf beräknat fick han sig det krävande uppdraget ålagdt att samla Sveriges maritima krafter för att even-

tuellt visa hur det svenska stålet biter. Det var under Karlstadsförhandlingarnas bekymmersamma och ansvarsfulla dagar. Han låg då med sin fullt mobiliserade flotta på västkusten med order att vara beredd. Vi veta också alla att han en mörk stormig hösnatt, då krisen i Karlstad stod på sin spets, fick telegrafisk befallning att gå norrut och i dagryningens rapporterade från signalstationerna på den norska kusten . . .

Denna expedition bör ha gifvit mången god anledning till ett närmare eftersinnande af den svenska flottans sammansättning och skick, den bör ha föranlett en noggrann pröfning af hvad våra sjöstridskrafter förmå och hur de efter måttet af våra resurser behöfva kompletteras. Det lider väl heller icke något tvifvel om att det är på amiral Dyrssens initiativ som den nya flottkommittén tillkommit och det är väl också på hans samt krigsminister Tingstens tillskyndelse som dåvarande ministerchefen gjorde sin bekanta dik-tamen om en planmässigare samverkan mellan vårt försvar till lands och till sjös.

Hvad sjöstridskrafternas utveckling beträffar torde man ej taga miste om man vågar det påståendet att amiral Dyrssen kommer att med sin erfarenhet från sommaren 1905 bestämdt påyrka en ökning af våra pansarbåtars tontal och bestyckning samt en hastigare anskaffning af torpedjagare eller sögäende torpedbåtar. Han skall nu föra vapnets runor inför riksför-samlingen. Erfarenheten och intresset skola tvifvels-utan para sig i hans anslagskraf.

Men vår nuvarande sjöminister har äfven på annat sätt sökt väcka det svenska folkets intresse för Axel Oxenstiernas gamla sats: flottan är Sveriges försvar. Han har med föredrag i olika städer häfdat flottans anspråk på de anslagsbeviljandes undersöd och i med varm glöd framförda anföranden framhållit dess uppgift att i första hand afvärja en fientlig invasion och skydda vår hand. Hans nitälskan för fosterlandets väl, hans förtröstansfulla hopp om att en dag se Sveriges flotta kraftig nog att kunna följaga en brandskattande fiende gjorde honom en gång till kandidat till Andra kammaren för vårt förnämsta öflogssamhälle, Karlskrona. Nu står han i den situationen att han fullt ut kan visa hvad han bär i skölden.

Statsrådet Dyrssen är född den 26 mars 1858, beräknar tur som officer i flottan från den 9 okt. 1877 och tur inom konteramiralsgraden från den 21 okt. 1904. Sedan år 1888 är han gift med friherrinnan Maria Charlotta Therèse Lizinka af Ugglas, född 1866.

S. Drysen.

En fotograf

PRINCESSAN MARGARET I GÖTEBORG: På genomresa till England i och för ett besök i fädernehemmet — under prins Gustaf Adolfs stränga militära tjänstgöring och medan omfattande reparationer pågå i hertigparets slottsvåning — passerade prinsessan Göteborg den 19 juli på det mest sympatiska sätt hälsad och hyllad af stadens befolkning.

FOSTERLÄNDSKA FÄSTEN I SVALÖF.

Den fosterländska fäst, som Nordvästra Skånes folkhögskoleförbund anordnat å sin folkhögskola i Svalöf, i samband med sitt vanliga årsmöte, kan helt säkert betecknas som en bland de mera betydelsefulla af alla sommarens många och talrikt besökta fäster landet rundt. Den var anlagd i stor stil. Vida mera imponerande än det fästliga och i öfrigt synnerligen lyckade i yttre anordningar verkade de på samma gång högstämde, enkla och hjärtevinnande föredrag, som samtliga talare hade att bjuda den i tusental församlade högtidsstämda och uppmärksamma menigheten. Bland de närvarande var främst att märka jordbruksministern, som mottagit skolstyrelsens inbjudan att tillstådeskomma, och som gjorde sitt inlägg i "folkhögskolesaken" med stor sakkänedom och värma. Jordbruksministerns föredrag liksom i all synnerhet det storpolitiska tal han senare höll var värdt den största uppmärksamhet, men då det redan blifvit utförligt återgifvet i dagspressen, är det öfverflödigt att här göra några utdrag. — Doktor Enander gjorde en utläggning af skaldens bekanta maning: Hur svenska stålet biter o. s. v., som fick sin största betydelse som ett den svensk-amerikanska världens speciella budskap om strider och umbäranden, om seger och lifsglädje samt först och sist om den innerligaste hängifvenhet och kärlek till "modern Svea". Ett uppslag, som vi *måste* beakta och förstående omhulda, var det om den nya unionen mellan Sverige här hemma och Sverige i Amerika. Att den fosterländska fästen i Svalöf lyckades så väl är för så vidt det gäller densammans planläggning och anordningar till alla största delen godsägaren Birger Welinders förtjänst, då han icke lämnat någon möda osparad för att göra behållningen af mötet så god och rik som möjligt.

Foto. *Polhem, Lund.*

Statsrådet A. Peterson (1), Grefve Thott, Skabersjö (2), Prof. Nilsson (3), Dir. Welinder, Svalöf (4), Riksgäldsfullm. Östberg (5), Dr Enander från Chicago (6), Riksdagsman Bondeson (7), Frih. Trolle (8).

Kliché: *Ken. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stlm.—Gbg*

Foto. *Öjer, Malmköping*

WARSCHAU-DAGEN Å MALMA HED.

Kliché: *Bengt Sjöfversparre*

Fredagen den 20 juli hade 250 år förflutit sedan Carl X Gustaf vann den lysande segern vid Warschau. Södermanlands regemente, som med stor utmärkelse deltagit i striden, firade därför med särskild högtidlighet en storslagen minnesfest med föredrag om slaget, ett fosterländskt föredrag och unison sång. Dessutom förekom ett historiskt tåg, ett hundratal hemvändande krigare i 1600-talets dräkter passerande genom en äreport. Krigarne utförde dessutom exercis efter samma tids sed. Äfven förekommo idrottstävlingar efter ett rikhaltigt program. Till konungen, kronprinsen och Södermanlands hertig, prins Wilhelm, afsändes telegram, som besvarades.

ELSA BORG.

80 år fyllde den 19 juli fröken Elsa Borg i Stockholm känd i vida kretsar för sin religiösa och sociala verksamhet.

Född i Rytterns socken i Vestmanland, var B. föreståndarinna för en flickskola i Gefle, då hon 1875 kallades att i Stockholm förestå ett bibelkvinnohem, som människovänner inrättade efter engelskt mönster för att lindra nöden bland befolkningen i Hvita bergen (Katarina förs.). Hemmet inrättades i n:o 104 Skånegatan, men blef snart för trångt. Ett nytt hem, ett skyddshem för fallna kvinnor, upprättades då i n:o 53 Värmdögatan. Här finnes plats för 20 skyddslingar, hvilka efter ett par års vistelse i hemmet, ifall de äro tillräckligt förbättrade, gå ut som tjänarinnor.

Vidare har Elsa Borg grundat ett missionshem för den inre

HVAR 8 DAGS fotograf 4 Sthlm

FRÖKEN ELSA BORG.

Klubb: Bengt Silfverparre.

Foto. HVAR 8 DAGS.

GEORG PAULI VID FRESCOMÅLNINGARNE I NYA RIKSBANKSHUSET.

Edesta i Södermanland. Sedan 1886 utöfvar fröken Borg äfven verksamhet bland de svenska flickor, som arbeta vid socerfabrikerna på de danska öarne, och hvilkas moral ofta är beklagansvärd.

Den gamla filantropiska damen tillbringar sommaren på Nådhammars rekreationshem dit hon är inbjuden af drottningen.

och yttre missionen samt barnhem. Det första af hennes barnhem öppnades 81 i en liten byggnad på samma tomt som skyddshemmet. Nu uppgår antalet barnhem, som tillhör fröken Borgs anstalt, till icke mindre än fem, hvaraf tre vid

Foto Lindholm. Gbg

KOLÄNGAREN »DAPHNE» I GÖTEBORGS HAMN, å hvilken eld häromdagen utbröt, därvid 10 brandsoldater voro nära att omkomma tillfölje giftiga gaser från de brinnande kolen.

Klubb: Bengt Silfverparre.

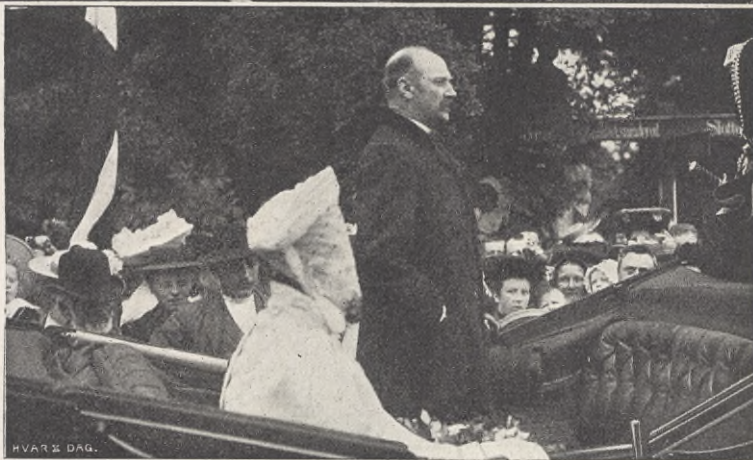
ISLÄNSKA ALLTINGSMÄN I KÖPENHAMN.

Efter fotografi.

MOTTAGNINGSFÄSTEN I UNIVERSITETET i närvaro af konungaparet (X).

Då frihetstendenserna på Island började bli så starka att de hördes ned till Köpenhamn — och till Kristiania där isländarnes själfständighetskänslor trots danska sympatier ju måste vinna förståelse — då fann konung Fredrik lämpligheten af att moder- och dotterfolken borde lära känna hvarandra. Ett stort antal isländska riksdagsmän inbjöds på besök till Köpenhamn, och det är detta besök som 34 alltingsmän nu aflägga, firade och hyllade så som man i Köpenhamn förstår att fira och hylla när nyttan icke är helt utesluten från nöjet. Vi meddela några bilder från detta besök och hänvisa till den intressanta, illustr-

Efter fotografi.

KONUNG FREDRIK TALAR vid fästen å Fredensborg.

Kivod: penig Skiferparis

rerade Islandsfärden, företagen af en ung svensk, som härom i detta häfte lämnar en beskrifning.

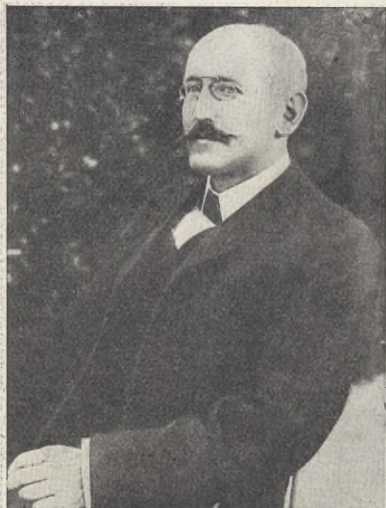
ÅTERGIFVANDET AF PORTRÄTT ELLER FOTOGRAFIER — af hvad slag som helst — i HVAR 8 DAG (utom annonsafdelningen) medför ingen som helst kostnad för insändare.

TEXT- OCH ILLUSTRATIONSBRIDRAG mottagas gärna samt honoreras i fall de användas.

REDAKTIONEN förbehåller sig fullständig frihet att icke införa annat än hvad den själf finner lämpligt och af intresse.

ÄR DREYFUS-AFFÄREN SLUT?

FRÅN H. 8. D:S KORRESPONDENT I PARIS.

Efter porträtt.

ALFRED DREYFUS.

ÅMohé; Kem. A.-B. Benigt Siffverparre Stålm—Gå

DE PRESSENSÉ (X) och andra af Dreyfus' advokater.

Det franska rättsmedvetandet har äntligen skakat af sig den mardröm som sedan tolf år tillbaka legat som ett alltid vakande hot. Dreyfus-affären har sett sitt slut, denna lilla militärskandal som blef till en revolution i hjärtan och hjärnor.

Det var 1894. Ett par hemliga aktstycken hade försvunnit ur en af generalstabens afdelningar. Tjuften-fosterlandsförrädaren borde vara en artilleriofficer det framgick af aktstyckenas beskaffenhet och *hvem* han var, var för det som regel starkt klerikala och antirepublikanska militärbefälet ögonblickligen klart. Artillerikaptenen Alfred Dreyfus som någon tid varit anställd på afdelningen i fråga var den skyldige, det var klart af två skäl: han var jude och han tillhörde den för sina republikanska tänkesätt kända, framstående inflyttrade familjen Dreyfus. Att hans rikedom gjorde det öfverflödigt för honom att sälja militära hemligheter åt en "främmande makt" (Tyskland) kunde ju varit ett motbevis af minst lika stor styrka. En krigsrätt anordnas i största hast, ett hemligt dokument, den s. k. bordereau'n som sedan bevisats vara en förfalskning, fick tjänstgöra som materialt bevis. Dreyfus dömdes och martyriet på Djäfulvsön började.

Men det fanns samveten som ej kände sig tillfredsställda inför denna egendomliga rättsprocedur. Enstaka stämmor började ljuda, undrande om ej man misstagit sig. De började röra i frågan och blefvo för sin del öfvertygade om att ett juridiskt misstag förelåg. Det är Bernard Lazare, Scheurer-Kestner, det är grundaren af Ligan för de mänskliga rättigheterna Gabriel Trarieux som uppträda till "förrädarens" försvar och öfverhöljas med hela franska folkets hat. Men det är framför allt den dåvarande afdelningschefen vid generalstaben öfverste Picquart. Denne som till en början är öfvertygad om Dreyfus' skuld upptäcker att oegentligheter blifvit begångna vid domens afkunnande och börjar trots krigsministerns förbud söka bringa en revision af processen till stånd. Den militära kastandan i förening med de i affären komprometterades rädsla om eget skinn för affären vidare. Picquart dömes af en krigsrätt till fängelse och uteslutning ur arméen. Zolas öppna bref till presidenten "Jag anklagar" sätter frågan på sin spets. I folkets breda lager börjar medvetandet om att en orättfärdighet blifvit begången vakna. Vänstern ställer sig på revisionisternas sida och "affären" är vorden den politiska pröfvosten som den sedan alltjämt förblifvit.

Kassationsdomstolen återförvisar målet till en krigsrätt och vi få bevitna 1898 års rättsskandal i Rennes. "Misstaget" af 1894 blir till medvetet bedrägeri; det är på dokument fabricerade under mellantiden som de verkligt skyldige lyckas rädda sig själfva och få den oskyldige ännu en gång förklarad brottslig. Men procedurans ohederlighet har legat i alltför öppen dag. Redan följande år "benådades" Dreyfus af presidenten och för att göra slut på hela den pinsamma historien voterar parlamentet en allmän amnesti åt alla i "affären" inblandade som för fram den kunde befinnas skyldiga.

Men familjen Dreyfus lät sig icke nöja; dreyfusaderna ej heller. 1903 erhöles justitieministerns medgifvande att begära en ny revision; 1904 förklarades denna begäran af högsta kriminaldomstolen berättigad och sedan dess har kassationsdomstolens hemliga undersökningar fortgått och den 12 juli 1906 upphäfvades de föregående domarne såsom hvilande på falskt bevismateriel och Dreyfus' oskuld är bevisad.

Dreyfusaffären är slut... Nej, visst inte. Ty med domens upphäfvande måste dess följder upphävas. Dreyfus och Picquart inträda i armén på de platser som hade tillkommit dem om de aldrig degraderats. Antisemiterna rasa; för dem är allt sig likt, "förrädaren" är förrädare. Men de segrande dreyfusarderna å sin sida gå före såsom till anfall. Amnestien skyddar dem, som medvetet bidragit till en oskyldigs fällande, undan rättsligt straff. Men de äro alla höga officerare och man fordrar deras strykande ej blott ur härens rullor utan äfven ur hederslegionens samtidigt som man begär Dreyfus' namn i dessa. Dreyfusaffären är visst inte slut, den inträder blott i ett nytt skede. Dess *rättsliga* fas är slut, men dess *sociala* fas kommer att i årtal behärska Frankrikes offentliga lif. Det är från "l'affaire" de flesta af tidens lifskraftigaste reformsträfvanden leda sitt ursprung det är från dem parlamentet liksom redan det allmänna medvetandet kommer att hämta beviset för oundgängligheten af en ny rättsuppfattning och procedur.

Då nu rättvisa skett åt de lefvande, vaknade naturligtvis genast tanken på tacksamheten mot *de döda* som mest af alla bidragit till Dreyfusaffärens slutliga afgörande, och i första rummet mot den störste af dem alla: Emile Zola. Ärligen har visserligen hans dödsdag i september firats af La Ligue des droits de l'homme med en vallfärd till Zolas graf. Men det var som om de tusenden och åter tusenden som sam-

Efter fotografi.

ALFRED DREYFUS (x) EFTER FRIKÄNNANDET: Dreyfus lämnar kyrkogården Montmartre efter högtidligheten vid Zolas graf. — Han följdes af en människomassa som på allehanda sätt visade sympati för hans återuppriktelse.

lades bakom de röda blomsterkransarne varit en missdådarhop; mellan poliskordonger och gardisthästnosar skuffades man upp till Cimetière Montmartre genom hvars välbevakade gallergrind man tjugu åt gången släpptes in för att en och en få passera utefter terrassen förbi den under sin blomsterskörd dignande skaldegravnen. Inga tal, inga folksamlingar tålades till den store missdådares ära . . .

Tiderna ha förändrats. "Ligan" hade beslutat sätta årets vallfärd i närmaste samband med "affärens" slut och i torsdags gick "la manifestation, Emile Zola" af stapeln. Våldiga skror fyllde kyrkogårdsplanen och Avenue Rachel, midt emot hvilken talarstolen var rest och från denna tolkade Ligans president, de Pressensé, Anatole France och åtskilliga andra talare Frankrikes tacksamhetsskuld till den stora sanningssökaren och sanningsvittnet då hans värf nu blifvit bragt till seger.

Den nyvordne major Alfred Dreyfus, som närvar i civil dräkt, tog lika litet som förrådaren Dreyfus någon aktivare del i hyllningen, men hälsades af folkmassan med frenetiskt jubel då han för ett ögonblick igenkändes.

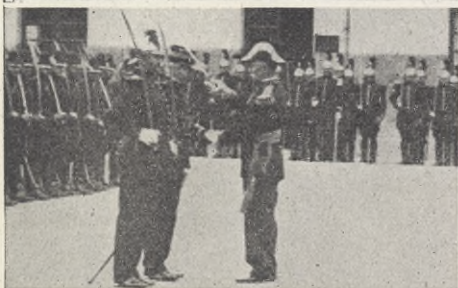
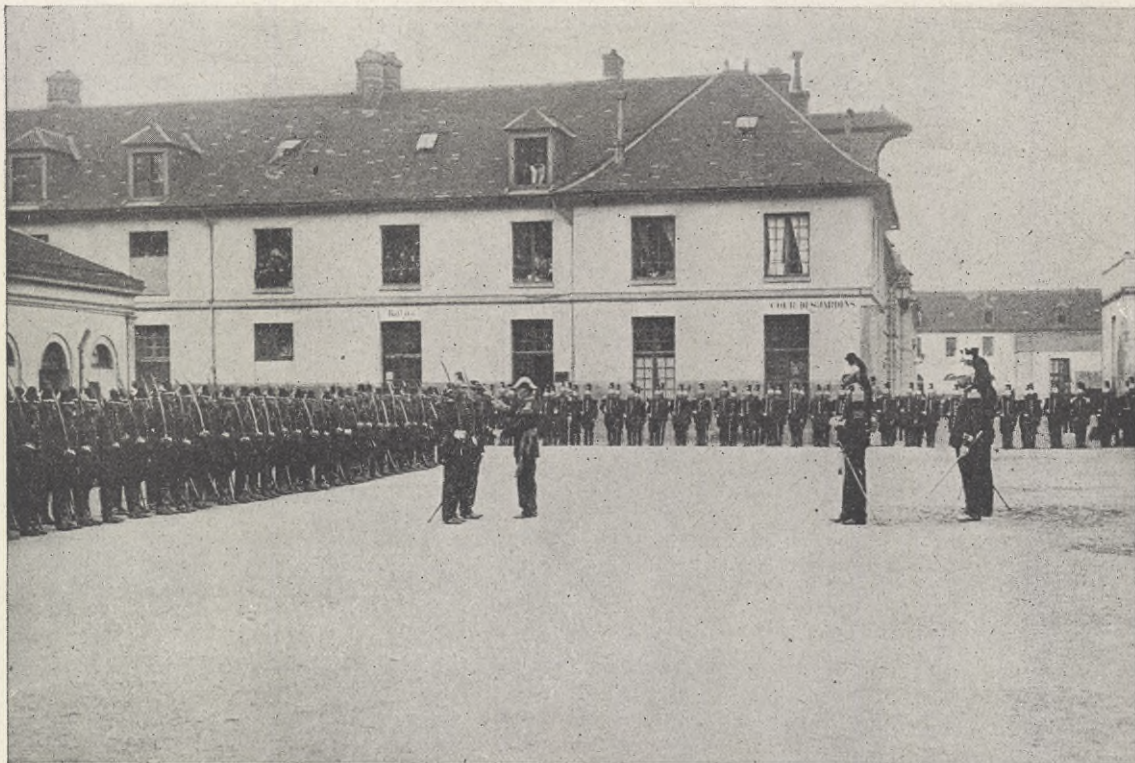
Det var en viss skillnad mellan årets Zola-minnesfirande och de föregående. Men så var det och sista gången Zolas beundrare samlades där uppe på den tränga Montmartrekyrkogården. "Fosterlandsfienden" af igår är genom parlaments-

EMILE ZOLA'S GRAF BLOMSTERPRYDD med anledning af frikännandet, grafplats anvisad sida vid sida med Frankrikes öfriga grands hommes i Panthéons krypta.

DREYFUS' ÅTERUPPRÄTTELSE.

MAJOR DREYFUS ERHÅLLER HEDERSLEGIONENS KORS i närvaro af samma regemente som åsag degraderingen. Genast efter högtidligheten tackade han sin hustru som kraftigast verkat för hans återupprättelse. Vår fotograf tog en bild från detta ögonblick och af Dreyfus (1) jämte general Percin (2) och major Targe (3).

KÄLLA: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparve stål-Öst.

EFTER ORIGINALFOTOGAFIER.

ISLAND.

BREF OCH FOTOGRAFIER FRÅN EN FÄRD. FÖR H. 8. D. AF VIGGO ZADIG.

Efter fotografi.

ETT ISLÄNDSKT PANORAMA.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre Ståhm.—Öbg.

Island har på senare tid låtit allt mer tala om sig; litet är det, som äfven vi förut haft reda på om detta land, med hvilket vi dock ha så mycket gemensamt; numera har dess namn emellertid börjat att ej så sällan i det ena eller andra sammanhanget nämnas.

Ett nyvaknande inom snart sagdt alla områden på ön är det som utgör den omedelbara anledningen till att äfven det nutida Islands röst gör sig gällande; ökade förbindelser med den yttre världen äro en följd af det målmedvetna nya uppsvinget — som i och för sig har sin rot långt tillbaka i tiden —, och detta möjliggör å sin sida ett allt mera omfattande nydaningsstjäfvande på ön.

Något hvarti detta icke minst tager sig uttryck, är det stora arbete som för tillfället nedlägges på samfärdselns förbättrande å ön själf. Att icke järnvägar finnas där torde vara en ganska känd sak, och svårligen kan man tänka sig sådana i ett land, där ej ens vanliga landsvägar hunnit läggas. Ty det är blott det sista tiotalet år som arbetet härmed, såsom med mycket annat, börjat i någon större utsträckning utföras. Hvad något dylikt kostar, får det lilla landet nog känna på. Här hos oss är det länge sedan man först lade vägar genom landet; det omtalas i historien som en viktig händelse, och nyttan däraf har ej kunnat uteblifva, i det att nya möjligheter förde nya lefnadsvillkor med sig. Vi betänka dock sällan, vi som vant oss vid vägar nästan som vore de af naturen ditlagda, hvilka stora svårigheter äro förknippade med en dylik anläggning i första hand. Mer än andra få isländarne kämpa mot dessa svårigheter: deras land är blott berg och högländ, och terrängförhållandena äro sådana, som blott naturen i sin ständiga växling kan göra dem. Öns nordliga läge är ock en faktor att räkna med, och största delen af året förbjuder samfärdsel nästan helt och hållet. Ty resor kunna företagas blott om sommaren.

Icke blott att köld och snö omöjliggör många trakters befarande, utan själfva hästarne finna under den kalla årstiden ingenstädes föda ute; och man

skulle under en resa ej härvidlag ha nog af det lilla, som de långt från hvarandra liggande gårdarne kunna afstå af det foder de samlat för vintern.

Till häst är det som resorna göras, och blott till häst. Från lingar måste, liksom inbyggarne själfva, rida till de platser, dit de önska färdas; alla varor,

Efter fotografi.

ISLAND: KLYFTVÄG I TORSMARK. Marken, som utgöres af runda stenar i alla storlekar, är för hästarne synnerligen svår då stenarne slinta under hofvarne.

Kliché: Bengt Skjerveparre.

Öfver fotografier

EN ISLANDSFÄRD: 1 och 2. Reykjavik 1. Marconi telegraf-stång. 2. Båtlagningsstället med fisktorkning. 3. Hafnarfjord, by söder om Reykjavik; här från en fots i närheten skaffat kraft till elektrisk belysning. 4 och 5. Det sagoberömda Tingvalla, slätten där årliga tinget i forntiden hölls. Jordskalf har sprängt och sänkt landet. Öxarån störtar ner i klyftan och löper ut i sjön, Tingvallavatn. En af de holmar den bildar är det berömda stället för förmännens holmgång. 6. Det berömda Odde; prästen med familj far till Reykjavik, 2 dagsresor. 7. Hångbro öfver Ölfverså. Ingolfstjället. 8. Hlidarendi (där Gunnar bodde) med vy öfver Markarfljot, mot jöklarne. 9. Den strida Markarfljot, som gifvit namn åt landskapet, Fljotslhiden. Med stenig botten och på sina ställen ganska djup, tar den ett par timmar att gå öfver.

Klöhn · Kem. A.-B. Bengt Sjöqvistparre Stilm—Öbg.

stort som smått, från husbjälkar och möbler till kaffesockret och sytråden, lastas på hästryggen, och de små starka hästarne, så behagliga att rida, visa trots markens oginhet en enastående uthållighet. De vägar, som hittills funnits, voro blott sådana — gator kallade —, som de i samma fotspår gående hästarne småningom färat den gräsklädda marken med. Nu skola, där sådant är möjligt, alla stråkleder förbättras; många banade körvägar ha redan lagts.

Men oakadt det myckna som i den vägen redan medhunnits — icke blott för turisternas skull, utan fastmer för dem, som ej för sitt nöjes skull draga med sin långa rad hästar genom landet, invånarne själfva —, så ha dock resor än allt det behag som ett i orörd natur liggande land kan erbjuda den resande, — allt det behag och allt dess obehag. Oakadt man nu slagit broar öfver de stridaste åarne, som ofta med lifsfara måst korsas; oakadt de farligaste ställena där man rider fram öfver de vidsträckta myrarnas, blifvit uppfyllda till en "bru", en stenväg, å hvilken man med någorlunda säkerhet — ibland har den på sina ställen sjunkit ett par fot under vattenytan — kan komma öfver den sviktande, sega sumpmarken; oakadt den upptornade, skrofliga lavan, som täcker stora vidder af ön, med stort besvär brutits farbara "vegar", svåra bergspass, och krön gjorts så tillförlitliga som möjligt med gården och utjämningar; oakadt man, där ingen "braut" kunnat brytas (ordet braut, bröt, kvarlefvor än hos oss i (gå) bort, jfr tyskans (geh)weg), blott genom stenrösen utmärkt den ungefärliga vägriktningen öfver höjderna eller på annat sätt genom märken gifvit de farande en ledning: så skall dock främlingen alltid under resor på Island finna ställen, där naturen fritt talar till honom, där "ofarbara" leder ge något af äfventyr till nöjet.

Några fotografier jag tagit under en dylik färd i fjol skall säkert intressera en större allmänhet, isynnerhet dem som äro något förtrogna med de gamla isländska sagorna. De "myndir", som i detta nummer visas, äro nämligen delvis från en särskildt sagoberömd trakt, skådeplatsen för Njals och Gunnars på Lidarände saga, öns mest uppburne och ädlaste forntida söner. För öfrigt torde bilderna få tala för sig själfva, jag skall blott vid deras "förevisande" anföra ett och annat.

* * *

Först och främst får man ha hästar. Många turister, amerikanare, engelsmän, tyskar, förskaffa sig däraf en hel karavan för äfven mindre resor; en hel hop lastdjur för allt sitt resgods, kläder såväl som matvaror, och flera löshästar i reserv; äfven följemännen och andra medhjälpare måste ha sina hästar och sin utrustning. Det blir på så vis ett ganska dyrt nöje att resa på Island; enbart hästarne betinga ett pris af hvardera två kronor om dagen, till dess ägaren får dem åter, och manskap och utrustning är ingalunda "odyrt" — som isländaren säger.

Andra få färdas mindre anspråksfullt; är man riktigt förslagen köper man sig ett par hästar vid färdens början för att åter sälja dem vid dess slut, ett tillvägagångssätt, som nog ej alltid är så lätt, enär det dels är svårt att välja, dels utsikten att kunna få ett antagligt pris igen är ganska tvifvelaktig; om vintern användas ej hästarne och kosta blott foder, de få sommarmånaderna bli de ofta uttröttade och kunna beta hvarhålst gräs växer, där de komma. Hästens pris växlar sålunda med årstiderna.

Men äfven i utrustningen kunna stora inskränkingar göras. Visst måste man vara beredd på att

från fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Gbg

EN ISLANDSFÄRD: ISLANDSLANDSKAP, 4,500 fot högt.

Efter fotografier

EN ISLANDSFÄRD: 1. Ett par dagsresor norr om Reykjavik ligger en rad stora jöklar, några alldeles koniska, som den vår bild visar. 2. Inre af en bondgård, storstugan, "badstofan" där hemfolket under vinterkvällarne åhör sagolasning och annan "skemtun". 3. Stad på "Nordlandet"; man märke det kala, helt trädlösa landskapet. Till vänster öfver vallen ses fjärran ute i Ishalsfjorden den ö, Drangey, med de branta sidorna, där den landsförviste kämpen Grettir skyddade sig. 4. En tätbyggd Nordlandsdal. Observera den på Island allmänna, tufvade marken. 5. Deltjors, 300 fot hög. 6. Färja öfver Jökulsån. Mycket strid; hästarna simma med möda öfver den. Brobygge. 7. En vrå af den märkliga och natursköna sjön Nyvatn. Lavamark. Myckenhet fågel i vassen. 8. Det inre af en utdöd vulkan. 9. En stor egendomlighet. Öfver 100 meter har landet sjunkit i vinkel, väggarna gå lodrätt ned och i midten kvarstår ett trehörnadt berg af samma höjd. Hela V-sänkan är intill spetsen 2,500 m. lång, från ytterväggen till midtberget 1,500 m. bred. Björkarne, väl skyddade, 4—5 m. höga, de största som syntes på ön.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—1900

Efter fotograf.

EN ISLANDSFÄRD: OVANLIG FJORDÖFVERGÅNG: Kan göras blott vid ebb och vid ett ställe samt tager en halftimme.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre. Skim—Ödg.

under dagar ej träffa människor och därför ha proviant med sig men eljest kan man i mycket hålla tillgodo med hvad bonden har att bjuda; ens kläder ska kunna hålla stånd mot hvarje väder, och framför allt måste man kunna helt skydda sig för ragn, från storstöflarna till "sydvästen", enär intet skjul finnes ute på denna kala ö med den myckna nederbörden. Och så kan den, som är någorlunda hemmastadd, väl till stor del reda sig på egen hand, äfven om detta ej just är att tillråda. I hvarje fall måste man af och till å någon gård fråga "til vegar", enär många vanskligheter kunna möta, och dessutom begära vägledning,

om någon strid flod är att öfverfara, besvärliga myrar ligga i ens väg eller eljest någon fara säges möta på grund af "landslagets" beskaffenhet. Hästarna tarfva ej mycken passning; de sköta sig själfva, blott man ser till att de få hvila och äta behörigen; och så att ingen sårnad eller bulnad uppkommit under packningen, hvilket genast måste afhjälpas, om icke hästen skall bli alldel s obrukbar återstoden af resan.

Tre hufvudleder gå från Reykjavik till "Nordlandet": en följande nära kusten, postvägen, genom ganska bebodda nejder — man kan åtminstone på en dag passera åtskilliga gårdar —; en går längs jöklarne, där dock dimma ofta försvärar resan, i det att man måste ha fjälltopparne till rättesnöre för att bedöma riktningen — just dessa vidsträckta utsikter är det som

Efter fotografi.

SNORRI STURLUSONS BADKAR.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Snorri Sturluson, höfdingen, sagoskrifvaren, bodde å Reykholt. Här har han bl. a. byggt sig ett badkar, nu kalladt Snorra laug, som å bilden visas. I bakgrunden ses en varm källa ryka, äfven dess aflopp ses; under jorden har nu Snorri ledt det heta vattnet till ett väl muradt kar med såväl aflopp som tillopp. För att använda badet måste man — blott genom en sten — afleda vattnet som kommer från källan och tillsluta afloppet. I brist på tillflöde svalnar det fyllda karet och blir först efter flera timmar lagom afkyldt.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfverparre.

SVAFVELKÄLLA: Ständigt kokande, aflagrande "brenni-sten".

Efter fotografi.

Kitché; Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stlm.—Gbg.

EN ISLANDSFÄRD: Färdens sista dag, ännu uppe på höjderna. Nere vid fjorden ses staden Seydisfjord.

gör, att nästan hvarje punkt så säkert inpräntar sig i ens minne —; den tredje går midt igenom den stora ödemarken i landets inre, som blott har tomhet att uppvisa, och som man för hästarnes skull helst undviker. I hvad afsikt man än reser, vare sig blott som turist eller för att studera ett eller annat, så erbjuder en resa på Island ett enastående nöje i jämförelse med det sätt man reser i andra länder, och säkert skall det vederkvicka en att under flera veckor vistas helt i det fria; ty på hästryggen sitter man från tidigt till sent, ofta den ljusa natten med.

Jag skall ej söka beskrifva, huru landskapet ständigt skiftar för en; hur det än bär öfver tufvig, gräsvidder, högst sällan bevuxna med smått björkris — större träd saknas alldeles å ön —; än öfver stenig, besvärlig mark, vare sig på de råa fjällvägarne eller nere i någon dalsänka, med strida floder att passera; än åter genom leende grönska i någon bördig, skyddad dal, nära eller fjärran från mänskoboningar; än öfver evig snö, där på bärgtopparne man lätt förlorar spåren från föregående "ferdamenn"; än åter öfver sandfält och ökenland, vulkanska trakter med kokande källhålor, myrar eller annat. Det skulle komma mig att då också dröja vid de mångfaldiga småäfventyr, man på en dylik färd får upplefva just tillfölje naturförhållandena, hur själfva "tåget" ser ut med de lösa hästarne trafvande i förväg; jag skulle nödgas omtala huru vädret, hvarpå snart sagt allt beror, kan bereda en glädje eller förtaga en nöjet, hurusom man möter blott få på färd, men då alltid språkar med dem om hvarjehanda, huru man om kvällen söker nå någon gård att öfvernatta i eller eljest nödgas ligga ute — mängen tar ock tålt med sig —; ja mycket vore frestande nog att omtala, men äfven nu måste jag ge hufvudutrymmet åt bilderna och låta dem berätta.

Blott det skall vara sagt, att få länder erbjuda så mycket af intresse som Island både på grund af

öns egendomliga natur och såsom det afsides liggande, så mycket gammalt och godt bevarande hos såväl folket själf som i dess seder. Saker, som ingen modernisering skall kunna omgestalta, och som ej underlåter att ibland hos främlingen efterlämna det intryck att han varit försatt något århundrade tillbaka i tiden.

AFLIDEN DIPLOMAT.

Företvarande svenska och norska envoyéen i Berlin, Petersburg o. Paris *Fredrik Georg Knut Due* har afidit i Brunnen i Schweiz. Han var född 1833 och son till den norske statsmannen *Fredrik Gotschalk Due*, en tid norsk statsminister i Stockholm. År 1869 blef han utnämnd till envoyé i Berlin. Under de senare åren har D., som var ifrig konstsamlare och utfört åtskilliga kompositioner, varit bosatt i Stockholm, där han räknade många vänner.

HVAR 8 DAG.

Foto. E. Gorman, Stockholm.

Kitché; Bengt Sjöfversparre.

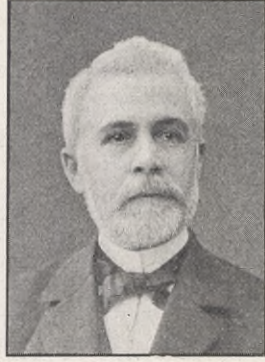
F. G. K. DUE.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

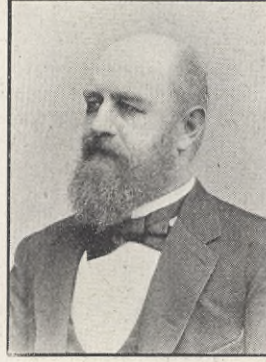
C. F. HOLMER.

90 år fyller den 31 juli kyrkoherden Carl Fredrik Holmer. Stud 36, prästvigd 39, fil. dr 47, past-ex 56, regementspastor vid Smålands husarregement 58, e. o. hofpredikant 65, kyrkoherde i Jerstorp s. a., fil. jubeldr 97.

H. T. BENCKERT.

65 år fyllde den 12 juli rådmannen Herman Teodor Benckert i Stockholm. Stud i Uppsala 59, kamerallex 60, ex. ti i rättegångsverken 62. Vice häradsh. 68. stadsnotarie i Stockholms radst-rätt 81, rådmän 87. Ordf. i Stockholms stads byggnadsnämnd.

N. E. SELANDER.

60 år fyllde den 27 juli doc. dr Nils Edvard Selander i Sthlm. Stud. 62, med. kand. 72, med. lic. 77, med. dr 87. Å tre bat-läk v. Svea art-reg 81, förste bat-läk. 86, reg-läk vid Svea lifg. 97. Doc. i bakterologi vid Karolinska institutet 88. En af vårt lands först utbildade bakteriologer.

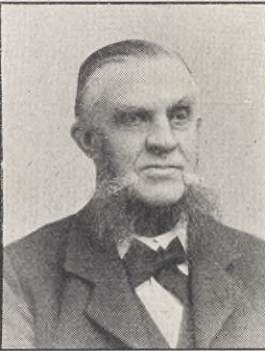
I. G. CLASON.

Förste intendenten i öfverint-ämnet, arkitekten Isak Gustaf Clason, fyller den 30 juli 50 år. Stud. 74, mek. ing.-ex. vid Tekn. Högsk. 77, k. medaj vid Kon-takademien 81, professor vid Tekn. högskolan 90-01, f. intendent sedan 0, stadsfullmäktige sedan 19 0.

K. F. THEGERSIRÖM.

80 år fyllde den 20 juli f skådelaren vid Dram. teatern Karl Ferdinand Thegersiröm. Vid Mindre teatern i Sthlm 46-54, vid Södra teatern 54-71, vid Dramati-ka teatern 71-98. Förut lika framstående i operett- och komiska som sedermera i borgerliga karaktärsroller.

O. H. L. CLÆSON.

Häradshöfdingen Hjalmar Claëson fyllde den 17 juli 70 år. Stud. 55, hofr-ex 58, ausk i S hofr 58, v. häradsh. 62, häradsh. i Nedan Siljans domsaga 73, i f. rev-sekr. 83-84, i landst. 83-84, i Riksd. F. K. 85-93, bitr. nya lagber 90, ordf. i egnah.-komm. 98-01, i komm f. rev. af hospit.-stadg. 95-96, i Norrl.-komm. 01-04.

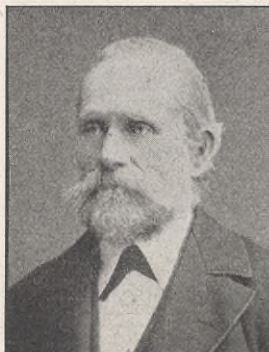
O. P. ÄQVIST.

F. majoren Philip Äqvist i Göteborg fyllde den 29 juli 70 år. Stud. 55, marin.-ex. 60, i jtnant i Våg- och vattenbyggnadskåren 62, major 92, alsked s å Göteborgs stads byggnadschef sedan 85

O. ÅKERRÉN.

Den 24 juli fyllde landskamraren i Västerås Olof Åkerrén 50 år. Stud. 77, hofr.-ex. 83, e. o. landskont i Västerb. län 85, landskamrerare i Västerb. län 93, i Västmanlands län sedan 03. Sekr i lands tinget 85-88, ombudsman i länets brandstodsbolag 88-95, länstyr. omb. i Västerb. Ensk Bank 85-98.

K. J. V. BILLMAN. †

Den 14 juli afled i Karlstad f. d. sponenent Karl Johan Vilhelm Billman f. 26. Under 10 år disp. för Högbergs gruffält, i Filipstads bergslag, i sjuåttio år arrendator af Sandbäckens fideikommiss m. fl. På sin tid ordf. i Fernebo och Karistads landsförsamling.

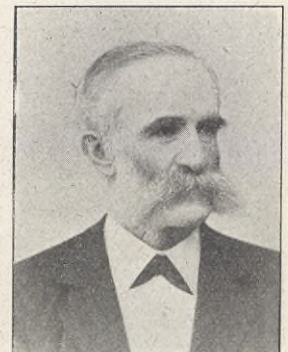
A. PETERSSON. †

F. d. lektorn Anders Petersson i Lund afled den 5 juli vid 75 års ålder. Stud. 52, fil. dr 56, ooc i arab. 57, lektor i grekiska och latin 81, föreståndare för praktiska profärskursen 80-86, fil. jubeldoktor 06.

J. T. SANDSTRÖM. †

Den 8 juli afled tyske v. konsulin i Solleftea, James Theodor Sandström 64 år gammal. Jämte en omfattande affärsrörelse ägnade S. ett inriparande och framgångsrikt arbete åt stadens utveckling. Mångårig innehavare af samhällets mera betydande kommunala förtroendeuppdrag.

J. E. IHRE. †

Den 14 juli afled i Visby, bankkamrerer Jacques Ihre. Född 45, stud.-ex. 63, kamrer och kassör i Gottlands hypoteksförening från 79, i Riksbanken registrator 79, kassör 97, kamrer 98. F. d. skattmästare i Gottlands läns hushållningssällskap, revisor i flera bolag.

Efter fotografen.

SENATOR OCH FRU ALICE LONGWORTH född Roosevelt, äse den stora trupprevyn den 14 juli i Paris.

Kliché: Bengt Sjöfornare.

PRESIDENTEN FALLIÈRES DEKORERAR FRANSKA GENERALER den 14 juli.

Efter fotografen

Kliché: Ernst Odqvistsparre

FLICKA FRÅN S:T BRIFUX försäljer Bretonsks fajans.

Fransmännen med sin kärlek för nya och växlande moder ha mycken pietet för de förgångna — blott de äro tillräckligt gamla. Nationaldräkterna t. ex. florera i detta det mest civiliserade af Europas länder och ses gärna i själva hufvustaden — helst i ramen af någon fäst, förstås. Vår korrespondent sänder den täcka bilden ofvan från en dylik stor fäst häromdagen i Tuilerieträdgården.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöfornare.

ALFRED BEIT,

den nyligen aflidne "diamantkungén". Född tysk bodde han sedan länge i London. Var först konkurrent, därefter medintressent med Cecil Rhodes i de sydafrikanska diamantgrufvorna, hvarur han hämtat så oerhörda rikedomar att han af många ställes vid sidan af — andra ställa honom öfver — en Rockefeller. Han har i sitt testamente gjort ofantliga donationer.